

CSPE Ceacht 2: Iarmhairtí Áitiúla den Athrú Aeráide – Tuilte

Nasc curaclaim

Coincheapa – Cearta agus Freagrachtaí/Idirthuilleamaíocht, Maoirseacht

Eco Eye Gearrthóg scannáin agus cleachtadh tuisceana – Athrú aeráide

- Iarmhairtí áitiúla den athrú aeráide – Baile Átha Cliath a chosaint ar thuilte.

(NB. Soláthraítear cleachtaí tuisceana mar PDF ar leith do gach gearrthóg. Ba cheart duit na cinn a bheidh in úsáid agat leis an gceacht seo a roghnú agus a phriontáil roimh ré)

Aidhmeanna:

- Tabharfar tuiscint do na daltaí ar iarmhairtí áitiúla den athrú aeráide, tuilte, mar shampla. Tá sé den tábhacht a nótáil nach bhfuil ann ach iarmhairt amháin a d'fhéadfadh teacht as athrú aeráide agus nach rud é a bheidh ag dul i bhfeidhm ar gach duine. D'fhéadfadh limistéir a bhí i mbaol tuilte i mbaol níos mó fós ag tuilte, agus limistéir eile nach raibh i mbaol cheana a bheith i mbaol tuilte mar rud nua.
- Tabharfar tús eolais do na daltaí maidir leis na gníomhaireachtaí a bhíonn ag obair chun tuilte a chosc nó cosaint ina gcoinne a sholáthar.
- Tuigfidh na daltaí canathaobh gur gá cur chuige ilghníomhaireachtaí a bheith ann agus conas a oibríonn sé.

An topaic a chur i láthair

- Iarr ar dhaltaí na ceisteanna seo a leanas a fhreagairt trí phlé Mata Boird (féach mionsonraí ag deireadh phlean an cheachta) nó trí ghníomhaíocht Smaoinigh - Péireáil - Cearnóg - Roinn: oibríonn daltaí ina n-aonar chun smaoineamh ar an gceist agus a bhfreagraí a scríobh síos. Oibríonn siad i bpéirí ina dhiaidh sin chun an freagra a fhorbairt

a thuilleadh. Ansin, pléann dhá phéire daltaí a bhfreagraí agus roinneann a bhfreagra ar an gcuid eile den rang.

- Scríobh síos na fadhbanna ar fad a chruthódh tuilte i gcathair.
- Cad is cúis le tuilte, dar leatsa?
- Cé atá freagrach as tithe a chosaint ar thuilte agus as féachaint le tuilte a chosc? (Mar shampla, an duine aonair, an t-údarás áitiúil, na gníomhaireachtaí stáit).

An topaic a chioradh

Modh

- Úsáid an bhileog a bhaineann leis an gcleachtadh tuisceana faoi Iarmhairtí Áitiúla den Athrú Aeráide – Baile Átha Cliath a chosaint ar bhaol tuilte agus tabhair mír amháin oibre de 1-7 do gach dalta (tá éagsúlacht ag baint leo, ionas gur féidir leis an múinteoir grúpaí a roghnú).
- Is féidir athrú a dhéanamh ar na míreanna oibre sin, ag brath ar mhéid, ar chumas agus ar spéis an ghrúpa.
- Breathnaigh ar an ngearrthóg scannáin uair nó dhó agus lig do dhaltaí a bhfreagraí a scríobh.
- Cuir daltaí a rinne na míreanna céanna oibre isteach sna grúpaí céanna agus iarr orthu torthaí a gcuid oibre a léiriú ar bhileog A3.
- Ina theannta sin, is féidir le grúpaí dul i mbun taighde chun tuilleadh eolais a fháil maidir le torthaí a gcuid oibre agus an taighde sin a chur lena léiriú chun níos mó eolais a chur ar fáil i dtaobh na n-ábhar. Mar shampla, d'fhéadfadh grúpa 2 teacht ar níos mó eolais maidir leis na gníomhaireachtaí rannpháirteacha agus a fháil amach an bhfuil na gníomhaíochtaí sin ag obair ina gceantar féin.
- Cruthaíonn daltaí taispeántas le cur le balla i seomra an ranga chun toradh a gcuid oibre a léiriú.

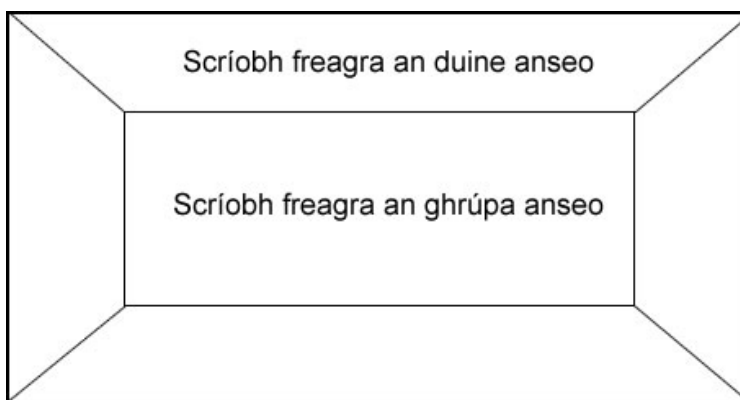

Gníomhaíochtaí leantacha

- Oscail <http://www.floodmaps.ie/FAQ.htm> chun liosta léarscáileanna maidir le tuilte in Éirinn a nochtadh An bhfuil do cheantar féin luaite ann? Cad a dhéanfa dá dtarlódh tuilte sa cheantar agatsa?
- Déan tuilte a tharla le déanaí a rianú nó déan taighde ina leith – cad ba chúis leis na tuilte? Arbh fhéidir leat ócáid tiomsaithe airgid a eagrú chun cabhrú le pobail atá thíos leis na tuilte, nó le heagraíochtaí a chabhraíonn leo, mar shampla, Cumann Croise Deirge na hÉireann?
- An bhfuil do phobal/scoil/theach i mbaol? Déan roinnt taighde agus scríobh chuig Teachtaí Dála na háite nó baill de chomhairlí áitiúla, ag iarraidh orthu aghaidh a thabhairt ar na cúrsaí atá tugtha chun solais agat.
- Eagraigh samhail de chruinniú Comhairle maidir le plean tuilte a chruthú i gcomhair do cheantair féin; beidh orthu ról a dháileadh, cruinnithe a thionól agus gnóchláir a chruthú i gcomhair na gcruinnithe sin.

Cleachtadh Mata Boird

- Oibríonn daltaí i ngrúpaí agus bíonn ceathrar i ngach grúpa
- Tabhair Mata mór Boird do gach grúpa (A3 nó cairtpháipéar), mar atá thíos

- Iarr ar dhaltaí machnamh a dhéanamh ar dtúis agus ansin a bhfreagraí ar an gceist a cuireadh orthu a scríobh síos ar an Mata Boird taobh istigh dá rannóg féin. (B'fhéidir go gcaithfí critéir a rangú nó coda den fhreagra a chur in ord a dtábhachta.)
- Scríobhann daltaí aonair a bhfreagraí lasmuigh den dronuilleog láir
- Roinneann daltaí aonair a bhfreagraí ar bhaill eile a ngrúpaí féin
- Ag obair i gcomhar lena chéile, tagann gach grúpa ar fhreagra i gcoitinne
- Scríobhann daltaí freagra an ghrúpa taobh istigh den dronuilleog láir
- Breathnaíonn daltaí ar Mhataí Boird grúpaí eile, filleann ar a Mata Boird féin, pléann a bhfaca siad iontu agus déanann a bhfreagraí féin a leasú dá réir
- Is féidir leis na daltaí freagraí na ngrúpaí a phlé mar rang.

